

SKR nr 9327 af 31/05/2006 Gældende

Offentliggørelsesdato: 01-06-2006

Børne- og Socialministeriet

Den fulde tekst

Skrivelse med orientering om spørgsmål i forbindelse med kommunalbestyrelsens nedsættelse af handicapråd

(Til samtlige kommuner m.fl.)

Baggrund

Der er over for Socialministeriet stillet spørgsmål i forbindelse med kommunalbestyrelsernes nedsættelse af handicapråd. Ministeriet påregner, at en revideret vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område, der bl.a. omfatter en beskrivelse af reglerne om handicapråd vil kunne foreligge til efteråret. Ministeriet vil på den baggrund forudgående orientere om ministeriets opfattelse af de enkelte problemstillinger.

Orienteringens indhold

Der redegøres for ministeriets opfattelse af problemstillinger vedrørende:

- Diæter til medlemmer af handicapråd
- Persongruppen, der kan repræsentere kommunalbestyrelsen
- Persongruppen, der kan repræsentere brugerne
- Stedfortrædere
- Hvilke emner skal handicaprådet høres om
- Åbne eller lukkede møder
- Tavshedspligt

Diæter til medlemmer af handicapråd

Ministeriet har modtaget spørgsmål om udbetaling af diæter. Der har i den forbindelse været usikkerhed om, hvorvidt der kan eller skal ydes diæter.

Ministeriet skal dertil bemærke, at

1. Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen skal yde diæter m.v., og at kommunalbestyrelsen således ikke kan fravælge dette og
2. Der med henvisningen til § 16 a i lov om kommunernes styrelse sigtes til at udmålingen af diæter m.v. skal ske efter principperne i denne bestemmelse. Se Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning nr. 79 af 9/7 2002 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv.

Persongruppen, der kan repræsentere kommunalbestyrelsen

Ministeriet har modtaget spørgsmål, om hvem der kan repræsentere kommunalbestyrelsen, herunder om andre politikere end medlemmer af kommunalbestyrelsen kan repræsentere kommunalbestyrelsen.

Ministeriet skal hertil bemærke, at

1. Kommunalebestyrelsen alene kan udpege et antal medlemmer, der repræsenterer de kommunale myndigheder. Heraf skal et antal være medlemmer af kommunalbestyrelsen. De øvrige medlemmer kan være ansatte i kommunen eller i selvejende institutioner, som udfører opgaver efter aftale med kommunen. En suppleant til et kommunalbestyrelsesmedlem vil således fx ikke kunne være medlem.

Persongruppen, der kan repræsentere brugerne

Ministeriet har modtaget spørgsmål, om hvem der kan repræsentere brugerne i handicaprådet, herunder om hjemstedet for den lokale eller regionale afdeling af handicaporganisationen er af betydning.

Ministeriet skal hertil bemærke, at

1. Et medlem, der repræsenterer handicaporganisationerne eller handicapgrupperinger, skal have bopæl i kommunen. Fraflytter et sådant medlem kommunen, indtræder stedfortræderen i handicaprådet, og der skal udpeges en ny personlig stedfortræder. Der er ikke fastsat bestemmelser om, at placeringen af hjemstedet for handicaporganisationen skal være i kommunen eller den berørte region, og en kommunalbestyrelse kan derfor ikke afvise et medlem med en sådan begrundelse.
2. Medlemmerne i handicaprådet deltager som udgangspunkt i hele valgperioden på 4 år. Der er dog visse muligheder for at ændre indstilling i løbet af perioden, således at et andet medlem indstilles og udpeges. Ændring kan være aktuel, hvis det oprindelige grundlag for udpegning af medlemmet er bortfaldet. Årsager hertil kan være, at et medlem udpeget af handicapgrupperingerne fraflytter kommunen, jf. ovenfor, at et medlem ønsker at udtræde af handicaprådet, idet det bemærkes, at

medlemskab ikke er offentligt ombud, at den lokale sammensætning af organisationer under DSI ændres, fordi en væsentlig organisation udtræder af eller bliver optaget i DSI, eller at et medlem af handicaprådet udtræder af den gruppering, der har indstillet ham eller hende. Utilfredshed med et medlems optræden i handicaprådet er i sig selv ikke grundlag for en ændring.

3. Der særligt om grupperinger uden for DSI gælder, at der ikke stilles krav til en særlig fast organisationsform. Medlemmer, der ikke repræsenterer kommunalbestyrelsen, skal repræsentere væsentlige handicaporganisationer eller handicapgrupperinger. Der er såvel et væsentlighedskriterium som et handicapkriterium som en organisatorisk eller grupperingskriterium, der alle tre skal være opfyldt. Der er fx ikke adgang til at indstille eller udpege et medlem, der repræsenterer f.eks. de hjemløse i kommunen.

Stedfortrædere

Ministeriet har modtaget spørgsmål, om hvorvidt den personlige stedfortræder, der skal udpeges for hvert medlem af rådet, tillige kan være personlig stedfortræder for et andet medlem.

Ministeriet skal hertil bemærke, at

1. Der er ikke fastsat bindende bestemmelser, der udelukker, at en person, der er udpeget som personlig stedfortræder for et medlem af handicaprådet, tillige kan være personlig stedfortræder for et andet medlem. Når der er tale om repræsentanter for handicaporganisationer, er det ministeriets opfattelse, at der i videst mulig udstrækning bør være tale om, at en person alene kan være personlig stedfortræder for ét medlem. Er det ikke muligt at få udpeget et tilstrækkeligt antal personlige stedfortrædere, kan denne person dog tillige være personlig stedfortræder for et andet medlem.

Hvilke emner skal handicaprådet høres om

Ministeriet har modtaget spørgsmål om, hvilke emner handicaprådet skal høres om. Det er den enkelte kommunalbestyrelse, der tager stilling til kriteriet om, hvorvidt et emne er omfattet af høringspligten.

Kommunalbestyrelsen skal høre handicaprådet over alle initiativer, som har betydning for mennesker med handicap. Handicaprådet skal således have indflydelse på kommunens handicappolitik i bred forstand og på såvel spørgsmål af overordnet karakter som på forhold, der har betydning for de handicappedes hverdag.

Beslutningen om, hvorvidt, hvornår og hvor ofte et forslag i givet fald skal forelægges for handicaprådet, vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde og kan bl.a. afhænge af, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen allerede er bekendt med handicaprådets synspunkter om det pågældende spørgsmål.

Kommunalbestyrelsen må afgøre om et konkret spørgsmål har indflydelse på de handicappedes hverdag. Socialministeriet har således afvist at tage stilling til et konkret forelagt tilfælde, om det har betydning for de handicappedes hverdag, om kommunalbestyrelsen vælger at skabe frit leverandørvalg på ydelseskategorien madservice ved godkendelses- eller udbudsmodellen.

Åbne eller lukkede møder

Ministeriet har modtaget spørgsmål om, hvorvidt et møde i et handicapråd kan eller bør være åbent.

Ministeriet skal hertil bemærke, at

1. Der er ikke i retssikkerhedsbekendtgørelsen fastsat regler om spørgsmålet. Da der således ikke er fastsat regler om åbne møder, er udgangspunktet herefter, at møder i et handicapråd i lighed med møder i selvstændige forvaltningsenheder skal være lukkede møder. Det fører til, at ikke andre end handicaprådets medlemmer (eventuelt suppleret med en sekretariatsfunktion) kan deltage i møderne. Personlige stedfortrædere kan ikke deltage samtidig med medlemmet, og der er ikke adgang for "faste observatører". Der henvises mere generelt til omtalen af mødeoffentlighed i Folketingets Ombudsmands årsberetning for 2000 (F.O.B.2000.552). Der er intet til hinder for, at et handicapråd orienterer om dets arbejde og forslag fx i form af særlige informationsmøder, hvori en eller flere af rådets medlemmer deltager, og som er åbne for offentligheden.

Tavshedspligt

Ministeriet har modtaget spørgsmål om, hvorvidt de kommunale handicapråd er omfattet af tavshedspligt.

Ministeriets skal hertil bemærkes, at

1. Det kommunale handicapråd er omfattet af reglerne om tavshedspligt i offentlig tjeneste eller hverv, da rådene er oprettet ved lov.

Der er nærmere vejledning om tavshedspligtens indhold i vejledning af 24. februar 2004 om retssikkerhed og administration på det sociale område. Da handicaprådet ikke kan behandle spørgsmål om enkeltpersoners forhold, antages handicaprådet alene i begrænset omfang at ville behandle oplysninger, der er undergivet tavshedspligt.

Socialministeriet, den 31. maj 2006

Karin Munk-Petersen